

Savchyn Hanna

postgraduate Institute of Musical Art
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical
University (Drohobych, Ukraine)

**ACCORDION ANSAMBLE AS AN OBJECT OF SCIENTIFIC RESEARCH IN
THE CONTEXT OF THE FOLK-INSTRUMENTAL ARTS OF UKRAINE
(LVIV REGION)**

**АКОРДЕОННИЙ АНСАМБЛЬ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В
КОНТЕКСТІ НАРОДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ
НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВЩИНИ**

Abstract

The article reveals the main priorities of studying problems collective music on folk instruments with the participation of the accordion in Lviv region in the context of the Ukrainian school. Aspect of comprehension covers the second half of the XX century – the present it allocates the Lviv school as an independent institution with its own traditions. Therefore, multivector research phenomenon is: collective ensemble-orchestral performance; scientific and methodological base; creativity; pedagogical aspect; organization and conducting of competitions, festivals, scientific and creative forums; touring activities and international cooperation; professional three-level musical (artistic) education (school – college – academy / university). Proven – Lviv region occupies a key place in popularizing the accordion game and various ensembles for his participation as a regional performing schools in the sociokulture of Ukraine of the XXI century.

Key words: *Lviv region, accordion, ensemble, orchestra, research, folk-instrumental art.*

Анотація

У статті розкриваються основні пріоритети дослідження проблем колективного музикування на народних інструментах за участі акордеону на Львівщині в контексті Української школи. Аспект осмислення охоплює другу половину ХХ століття – сьогодення й виділяє Львівську школу як самостійну інституцію із власними традиціями. Відтак, різновекторність дослідницького феномену становить: колективне ансамблево-оркестрове виконавство; науково-методична база; творчість; педагогічний аспект; організація та проведення престижних конкурсів, фестивалів, науково-творчих форумів; гастрольна діяльність та міжнародна співпраця; професійна тріступенева музична (мистецька) освіта (школа – коледж – академія / університет). Доведено – Львівщина посідає ключове місце в популяризації гри на акордеоні та розмаїтих ансамблях за його участі як регіональна виконавська школи в соціокультурі України ХХІ століття.

Ключові слова: *Львівщина, акордеон, ансамбль, оркестр, дослідження, народно-інструментальне мистецтво.*

У музичній палітрі культурного життя України одне з провідних місць належить народно-інструментальній музиці. Розмаїття музичного інструментарію, що існує на теренах України зумовлене, насамперед, унікальністю її геополітичного розташування. У сфері нашого дослідження, постає доволі велика наукова база, яка включає ряд дисертаційних досліджень [15; 17; 31], підручники, посібники, монографічні видання. Її різновекторність становлять праці: у світлі історії (Є. Юцевича, М. Давидова [4], М. Різоля, М. Імханіцкого, В. Комаренка, Ю. Лошкова, М. Хая, Л. Понікарової, Т. Сідлецької), еволюції інструментарію (І. Мацієвського, Л. Черкаського), виконавських аспектів колективного народно-інструментального музикування (О. Незовибатька, А. Онуфрієнка, О. Трофимчука [28], Я. Зуляка, А. Душного [7], П. Дрозди), їх пріоритетів та потенціалу окремих груп (В. Гуцала, П. Іванова, Л. Пасічняк [19]), проблеми виразових засобів (В. Дейнеги), завдань диригента (І. Розумного), основи формування навчально-концертних програм (М. Різоля, В. Власова, В. Воєводіна, І. Мариніна, С. Хащеватської), тощо.

Відтак, у річищі досліджень загально-українського значення народно-інструментального колективного музикування із уособленням акордеонної основи у регіональних вимірах представлено недостатньо. Тому, виокремлення Львівщини як центру музичної культури Західної України виступає *метою* нашої статті. Саме на Львівщині сьогодні, активно репрезентуються різні колективи до складу яких входить акордеон, систематично проводяться конкурси та фестивалі із ансамблево-оркестровими акордеонно-баянними номінаціями [6; 8; 24; 26, 32–34; 33] й масштабна науково-дослідницька робота [12; 16; 25; 26].

Палітру наукових дописів унаочнюють теоретичні основи народно-інструментального колективного музикування. Це праці з питань *ансамблевого та оркестрового виконавства на народних інструментах України*, присвячені різним формам затребуваності народно-інструментальних різновидів, інструментарію, комплектації, інструментування, репертуару, способам функціонування (Б. Водяного, В. Воєводіна, А. Гуменюка, В. Дейнеги, О. Ільченка, Я. Зуляка, Ю. Лошкова, Д. Пшеничного, Т. Сідлецької, М. Хая), а відтак, і регіональній специфіці (М. Лисенко-Дністровський, В. Комаренко, П. Іванов, А. Гуменюк [3], В. Заболотний, О. Трофимчук [28], П. Дрозда, Л. Пасічняк [19], В. Шафета [16, 49–51], Ю. Чумак, С. Нефедов, В. Марченко). Соціокультурну домінанту та історичні горизонти ансамблевого музикування висвітлюють праці М. Давидова [12, 65–69], Д. Кужелева [12, 5–10], Л. Воріної, С. Баштана, М. Різоля, Т. Сідлецької.

В музичній культурі сучасної України акордеон (баян) входять до складу найрізноманітніших різновидів народно-оркестрового виконавства: самостійних концертних одиниць та інструментальних груп хорових і танцювальних колективів академічного (професійного, навчального), естрадного та аматорського напрямку. Характеризуючи внутрішню організацію та співвідношення груп народно-оркестрового складу А. Гуменюк відзначає: «Баяни в оркестрі просто необхідні. ...

Баяни і педальний тромбон збагачують оркестрову палітру і розширюють технічні можливості оркестру» [3].

Наявність акордеонного компоненту в ансамблях різних спрямувань (аматорського, самодіяльного, естрадного поряд з фольклорно-автентичним академічним, навчальним) спричинила затребуваність виявлення специфіки функціонування ансамблевих формацій у кожному зокрема, та його складової у внутрішній структурі колективів. Проблематику *естрадного акордеонного виконавства* розкриває дисертація М. Булди «Естрадно-джазова музика в акордеонно-баянному мистецтві України другої половини ХХ – початку ХХІ століття: композиторська творчість і виконавство» (Харків, 2007), в контексті інших аспектів дослідження В. Романка «Джаз у музичній культурі України: соціокультурна та музикознавча інтерпретації» (Київ, 2001), Н. Дрожжиної «Музичне мистецтво естради як соціокультурний феномен» (Харків, 2008), довідник В. Симоненка «Українська енциклопедія джазу» (Київ, 2004) та ін.

Відтак, акордеони у естрадних колективах неодноразово фігурують як елемент створення комплексного тембрального образу фольклорного музикування. Так, дотичною виступає дисертація В. Тормахової «Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез» (Київ, 2007), присвячена аналізу різноманітних форм взаємопроникнення і синтезу автентичного фольклору і естрадної музичної культури України (рок, поп-музика і джаз). В роботі окреслено характерні риси фольклору, що використовуються в українській естрадній музиці і розроблені основні типологічні характеристики синтезу фольклору і естрадної музики. Науковець зазначає: «... використання народних інструментів або автентичної манери гри на них використовується в джазі, рок-музиці ...» [27, 10].

Проблеми *самодіяльного* та *аматорського* ансамблевого виконавства розкриває дисертація О. Ільченка «Художні основи аматорського народно-оркестрового виконавства» (Київ, 1996), праці В. Комаренка «Робота з самодіяльним оркестром народних інструментів» (Київ, 1955), Л. Носова «Музична самодіяльність Радянської України (1917–1967)» (Київ, 1969), О. Трофимчука [28].

В контексті дослідницької домінанти важливою складовою теоретичного підґрунтя складають праці, присвячені аспектам *акордеонного ансамблевого виконавства і творчості*: М. Різоля «Нариси про роботу в ансамблі баяністів» (Москва, 1984), Ю. Ястребова «Уральське тріо баяністів» (Владивосток, 1990), В. Власова, Р. Безуглої «Баянне мистецтво в музичній культурі України (друга половина ХХ століття)» (Київ, 2004), методичний посібник В. Понікарової «Баян в народно-інструментальному жанрі України» (Харків, 2003), ряд публікацій С. Калмикова, А. Сташевського [12, 86–91; 16, 3–5; 26, 17–20], Але, регіональний аспект Львівської школи баянно-акордеонного мистецтва у них не виділяється у пріоритетну проблему.

Регіональні традиції баянного виконавства нерідко унаочнювались фахівцями з музикознавчої, виконавської, культурологічної точки зору. Серед них: М. Лисенко-Дністровський, В. Комаренко, П. Іванов, А. Гуменюк [3], В. Заболотний [4, 220], О. Трофимчук, В. Дейнега [4, 203–204], І. Маринін та В. Олійник [14]; дисертаційні дослідження Л. Пасічняк «Академічне народно-інструментальне ансамблеве мистецтво України ХХ ст.: історико-виконавський

аспект» (Львів, 2007) та П. Дрозди «Феномен колективного народно-інструментального музикування Західно-українського регіону» (Львів, 2009). Важливий масив статистичних даних становить довідникова література А. Басурманова, А. Мірека, М. Давидова [4], А. Семешка [23], А. Душного та Б. Пица [10; 20].

Звертання до окресленої проблематики музикознавців-фахівців є поодинокими, серед яких переважають дослідники-етузіасты регіону. Вагомий внесок у дослідження *тенденцій розвитку акордеонних аспектів виконавства на Львівщині* здійснили А. Боженський [2], А. Онуфрієнко, Л. Дrajниця, А. Душний [7; 9], Ю. Дякунчак, Д. Кужелєв, Р. Кундис [26, 46–47], І. Куртий, С. Карась, М. Римаренко [12, 11–15], Г. Савчин, Ю. Ісевич, О. Якубов, Б. Пиц [6; 12, 16–32], Ю. Чумак [16, 15–17], Я. Олексів, В. Шафета [16, 49–51], І. Фрайт, В. Іванець, Л. Дацина, Г. Олексів, А. Олексюк [16, 28–30], Ю. Нефедов, В. Марченко, О. Горожанов [26, 26–27], М. Михаць [12, 37–45] та ін..

Пласт напрацювань у сфері ансамблево-оркестрового музикування на акордеоні або за його участі у парадигмі Львівської школи становлять публікації А. Душного [9; 12, 124–140], Н. Гатайло-Мазур, Ю. Чумака, Г. Савчин, Р. Кундиса, В. Шафети [32], О. Фабрики-Процької у яких аналізується творчість «Прикарпатського дуету баяністів»; постать А. Онуфрієнка розкриває монографічне дослідження А. Душного [7]; творчість Е. Мантулева описана у розвідках І. Фрайта, А. Славича, В. Шафети [12, 33–36] а А. Марценюка, К. Соколова, О. Личенка, А. Онуфрієнка, Я. Олексіва, Р. Стахніва, Ю. Пукшина, В. Чумака та ін. торкаються наукові дописи А. Душного [26, 46–47], Ю. Дякунчака, Р. Кундиса, В. Шафети [32], Б. Пица, Я. Олексіва, С. Карася, А. Олексюка, С. Чепак, А. Сташевського та ін.

Актуальними та своєчасними є виступи представників наукової спільноти (А. Душного, Д. Кужелєва, Л. Пасічняк, М. Михаця, В. Шафети, Л. Мартиніва, О. Сергієнко, І. Куртого, М. Фрайта [26, 27–32], Г. Олексів, Ю. Кіцили, Б. Сюті, Ю. Ісевича [16, 40–42], А. Боженського [16, 27–28], Б. Кисляка, А. Нікіфірука, Р. Стахніва, М. Паньківа, В. Суворова, М. Давидова, А. Сташевського та ін.) у контексті науково-практичних конференцій, присвячених пам'яті видатних представників та різновекторності Львівської школи акордеонного мистецтва (2005 – 2018 рр.) [12; 16; 26].

Відтак, проблеми *професійної музичної освіти на Львівщині* різних рівнів, навчальних колективів краю та діяльність самодіяльних, професійних й фольклорно-естрадних ансамблів і оркестрів висвітлюються здебільшого в ювілейних чи рекламних виданнях та розвідках викладачів окремих творчих інституцій, зокрема на Львівщині: узагальнюючі праці М. Давидова [4, 498–510], публікації Л. Боднар [1], М. Наконечної [4, 389], Л. Посікіри [21], Д. Кужелєва [11], Л. Мазепи, І. Гордельянова [4, 367–370], М. Фрайта [29], А. Душного та Б. Пица [20], А. Боженського та В. Шафети [2].

Дані про мету, характер, перебіг, результати *творчих конкурсів та мистецьких форумів* (у яких, представлені акордеонні колективи Львівщини) висвітлюють: *довідникові видання* М. Давидова [4, 499–500], А. Семешка [23, 200–204], та в найбільшій мірі – А. Душного та Б. Пица [10, 96–106; 20, 54–61];

дисертаційні дослідження В. Марченка [15, 129–132, 134–135, 139–140, 168–170, 172–174], Ю. Нефедова [17, 76, 81–82, 110–111], Ю. Чумака [31, 165–168], монографії А. Душного [7, 210–232], М. Черепанина та М. Булди [30, 113]; часопис «Митці України» [34; 35]; статті А. Душного [8; 33], Б. Пица [22], В. Шафети [26, 32–34], А. Боженського, Л. Чавви та В. Кузьо, М. Паньківа, О. Сергієнко [24], Б. Сюті [25], Ю. Дякунчака; відгуки М. Давидова, А. Сташевського, В. Рунчака, Е. Габніса, М. Сєврюкова, В. Голубничого, В. Зубицького, А. Нижника, Л. Варавіної, Є. Суслова, В. Грачова та ін. Такі відомості подаються у виданнях, присвячених окремим навчальним закладам [5; 13; 20], матеріалах цілої когорти науково-практичних конференцій як тематичного так і загально-гуманітарного спрямування [12; 16; 26], у повідомленнях низки популярних періодичних видань регіону, України, зарубіжжя та інтернет-ресурсів. Але, номінації конкурсних змагань, у котрих фігурують ансамблеві склади наявні далеко не в кожному з професійних конкурсів, щодо фольклорно-самодіяльних та естрадних мистецьких оглядів і змагань та аналіз представництва й виконавського рівня акордеонних колективів дотепер залишається поза увагою дослідників.

Важливе джерело *дослідження репертуару* складають афіші й буклети концертів, конкурсних змагань, сайти окремих виконавських колективів, інтерв'ю, спогади, архіви навчальних, клубних (сьогодні – Народних домів) та концертних інституцій, приватні документи й рукописні композиції.

Діяльність представників, що репрезентують колективне народно-інструментальне та акордеонне мистецтво Львівщини, відрізняє сподвижницька і різнопланова праця у розмаїтих сферах: педагогічній, організаторській, виконавській, науково-методичній та публіцистичній. Незважаючи на активну участь в мистецькому житті краю та України, а нерідко – інтенсивну міжнародну гастрольну практику [16, 27–28], осмислення аспектів виконавської і композиторської творчості висвітлюється переважно у періодичних виданнях. Такими є: журнал «Народник» [22]; вітчизняні популярні та фахові газети і журнали другої половини ХХ століття: «Радянська культура», «Радянський педагог», «Радянське слово», «Україна», «Культура і життя», «Музика», «Джаз» (Київ), «Молода гвардія» (Одеса); обширна преса Львова: «Високий замок», ЗІК, «За вільну Україну», «Львівська Газета», «Ленінська молодь», «Голос Відродження», «Літературний Львів»; різнопланові регіональні видання: «Радянське слово», «Джерела Трускавця», «Франківець», «Франкова криниця. Підгір'я», «Галицька зоря», «Вільне слово», «Галицький шлях» (Дрогобич, Моршин), «Голос Прикарпаття» (Старий Самбір); відгуки та рецензії у зарубіжній періодиці: «Novi list», «Jutarnji LIST», «Echo Pruszcza», «Cultura Spettacoli», «Main-Echo», «Presse».

Таким чином, окреслені пріоритети наукових студій акумулюють емпіричну основу для подальшого наукового дискурсу у сфері колективного музикування Львівщини за участі акордеону з позиції регіональної специфіки в соціокультурі України ХХІ століття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Боднар Л. Історія становлення та розвитку оркестру народних інструментів Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка // Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть: зб. матер. III-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф. (ДДПУ ім. І. Франка, 19.03.2010, м. Дрогобич) / [ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – С. 17–25.
2. Боженський А., Шафета В. Оркестр народних інструментів ДМШ м. Старий Самбір: творчо-виконавський аспект // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [ред.-упоряд. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Посвіт, 2013. – Вип. 7. – С. 143–149.
3. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. – К.: Наук. думка, 1967. – 243 с.
4. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа): підручник [для вищих та сер. муз. навч. закладів]. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. – 592 с.
5. Дрогобицькому державному музичному училищу імені Василя Барвінського – 60. – Дрогобич: Коло, 2005. – 80 с.
6. Душний А., Пиц Б. Науково-мистецький проект «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» в контексті баянно-акордеонного руху Західної України // Музикознавчі студії інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: зб. наукових праць / [ред. колегія Рожок В. І., Посвалюк В. Т. та ін.; упоряд. О. І. Коменда]. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – Вип. 8. – С. 47–57.
7. Душний А. Анатолій Онуфрієнко : життя, присвячене музиці: монографія / [заг. ред. Б. Пица]. – Дрогобич: Посвіт, 2010 – 328 с.
8. Душний А. Конкурс баянистов-акордеонистов «Perpetuum mobile» в соціокультурному пространстві України ХХІ века («Perpetuum Mobile» – Competition of Bayanists-Accordeonists in he Socio-Cultural Space of 21st Century Ukraine) // Tradition & Contemporarity: scientific works Department of Music Academy of Arts Klaipėda University (Lithuania). – Klaipėda, 2018. – № 13. – S. 321–338
9. Душний А. Прикарпатський дует баяністів – творчо-виконавський аспект: навчальний посібник. – Дрогобич: Посвіт, 2007. – 88 с.
10. Душний А., Пиц Б. Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва: довідник. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – 216 с.
11. Кужелєв Д. Кафедра народних інструментів // Сторінки історії Львівської державної музичної академії ім. М. Лисенка. – Львів: СПОЛОМ, 2003. – С. 179–189.
12. Львівська баянна школа та її видатні представники. Михайлу Оберюхтіну присвячується: зб. мат. міжн. наук.-практ. конф. / [ред.-упоряд. А. Душний, С. Карась, Б. Пиц]. – Дрогобич: Посвіт, 2006. – 160 с.
13. Львівське державне музичне училище імені Станіслава Людкевича. Сторінки історії / [ред. упор. Н. Пузанкова]. – Львів: ТеРус, 2009. – 216 с.

14. Маринін І., Олійник В. Народно-інструментальне мистецтво Південно-Західного Поділля: ансамбль троїстих музик Олексія Беца: монографія. – Кам'янець-Подільський: видавець Зволейко Д.Г., 2011. – 320 с.
15. Марченко В. Історико-культурні виміри еволюції акордеонного мистецтва в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): дис. канд. мистецтв.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». – Київ, 2017. – 211 с.
16. Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть: зб. матер. та тез ІХ-ї між нар. наук.-практ. конф. (ДДПУ ім. І. Франка, 04.12.2015, м. Дрогобич) / [ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич: Посвіт, 2015. – 60 с.
17. Нефедов С. Баянно-ансамблеве мистецтво в музичній культурі України ХХ – початку ХХІ століття: теорія, історія та практика: дис. канд. мистецтв.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». – Київ, 2018. – 257 с.
18. Огородова А. Этюд-джаз как социокультурный феномен: дис. ... канд. филос. наук: 24.00.01. – Белгород, 2008. – 169 с.
19. Пасічняк Л. Типологія ансамблів за участю баяну, акордеону в Україні періоду ХХ – початку ХХІ століть // Львівська баянна школа та її видатні представники (70-річчю від дня народження А. Онуфрієнка присвячується): зб. мат. наук.-практ. конф. / [упоряд. А. Душний, С. Карась, І. Фрайт]. – Дрогобич: Коло, 2005. – С. 76–88.
20. Пиц Б., Душний А. Кафедра народних музичних інструментів та вокалу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка: науково-історичний довідник / [гол. ред. І. Фрайт]. – Дрогобич: Посвіт, 2011. – 198 с.
21. Посікіра Л. Оркестри народних інструментів у Львівській державній музичній академії ім. М. В. Лисенка // Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України: тези Всеукр. наук.-теорет. конф. (Київ, НМАУ ім. П. Чайковського, 2 грудня 2005). – К., 2005. – С. 61–66.
22. Пыц Б. Научно-практическая конференция «Львовская баянная школа и ее выдающиеся представители» // Народник. – 2005. – № 2. – С. 36–37.
23. Семешко А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ – ХХІ ст.: довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 244 с.
24. Сергієнко О. Народно-оркестрове мистецтво України ХХІ століття на прикладі мистецьких проєктів Дрогобиччини: порівняльно-аналітичний аспект // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [ред.-упоряд. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Посвіт, 2013. – Вип. 7. – С. 128–137.
25. Сюта Б. Дрогобицькі ентузіасти вивчення баянно-акордеонного мистецтва // Українська музична газета. – 2011. – Квітень-Червень. – № 2 (80).
26. Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя: зб. матер. та тез VI-ї між нар. наук.-практ. конф. (ДДПУ ім. І. Франка, 7 травня 2016 р., м. Дрогобич) / [ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич: Посвіт, 2016. – 64 с.

27. Тормахова В. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез: автореф. дис. ... канд. мистецт.: спец.17.00.03 «Музичне мистецтво». – К., 2007. – 17 с.
28. Трофимчук О. Традиційне колективне музикування та аматорство в контексті різних форм побутування народно-оркестрового жанру // Актуальні напрямки відродження та розвитку народно-інструментального мистецтва в Україні: мат. Всеукраїнської наук.-практ. конфер. – К.: Укр. Центр культурних досліджень, 1995. – С. 77–79.
29. Фрайт М. Декілька штрихів до баянного осередку Дрогобицького державного музичного училища імені Василя Барвінського як мистецького явища ХХІ століття // VIII-а Всеукраїнська «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики» та V-та міжнародна «Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя» наук.-практ. конф. (ДДПУ ім. І.Франка, 30 квітня – 1 травня 2015 р., м.Дрогобич): зб. мат. та тез / [ред.-упор. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич: Посвіт, 2015. – С. 63–66.
30. Черепанин М., Булда М. Естрадний олімп акордеона: монографія. – Івано-Франківськ: Видавництво «Лілея-НВ», 2008. – 256 с.
31. Чумак Ю. Творчість Віктора Власова в контексті баянно-акордеонної музики України: дис.. канд. мистецтвозн.: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». – Одеса, 2014. – 247 с.
32. Шафета В. Виконавські склади та репертуар мішаних баянних ансамблів Львівщини // Музикознавчі студії інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: зб. наук. пр. / [упор. О. І. Коменда]. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – Вип. 6 – С. 145–154.
33. Dushniy A. I. Popularization of the bayan-accordion art Ukraine through the example Competition «Patterns Prikarpatyia» // Horizonty umenia 4: zbornik prispevkov z medzinarodvej vedeckej vedeckej konferencie (1.12.2017 – 15.12.2017). – Banská Bystrica, 2017. – S. 18-36.
34. III Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile» («Вічний рух»). Митці України – лауреати конкурсів 2010 року / [укладач О. М. Ісаченко]. – К.: Нац. парлам. бібліот. України, 2011. – С. 8–9.
35. VII Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile». Митці України – лауреати конкурсів 2014 року. / [укладач О. М. Ісаченко]. – К.: Нац. парлам. бібліот. України, 2015. – С. 12–14.

REFERENCES

1. Bodnar L. Istoriia stanovlennia ta rozvytku orkestru narodnykh instrumentiv Lvivskoi natsionalnoi muzychnoi akademii imeni Mykoly Lysenka // Narodno-instrumentalne mystetstvo na zlami XX – XXI stolit: zb. mater. III-yi Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf. (DDPU im. I. Franka, 19.03.2010, m. Drohobych) / [red.-uporiad. A. Dushniy, B. Pyts]. – Drohobych: Pósvit, 2010. – S. 17–25.

2. Bozhenskyi A., Shafeta V. Orkestr narodnykh instrumentiv DMSH m. Staryi Sambir: tvorcho-vykonavskyi aspekt // Aktualni pytannia humanitarnykh nauk : mizhvuz. zb. nauk. prats molodykh uchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka / [red.-uporiad. V. Ilnytskyi, A. Dushniy, I. Zymomria]. – Drohobych: Posvit, 2013. – Vyp. 7. – S. 143–149.
3. Humeniuk A. Ukrainski narodni muzychni instrumenty. – K.: Nauk. dumka, 1967. – 243 s.
4. Davydov M. Istoriia vykonavstva na narodnykh instrumentakh (Ukrainska akademichna shkola): pidruchnyk [dlia vyshchykh ta ser. muz. navch. zakladiv]. – K.: NMAU im. P. I. Chaikovskoho, 2010. – 592 s.
5. Drohobyt'skomu derzhavnomu muzychnomu uchylshchu imeni Vasylia Barvinskoho – 60. – Drohobych: Kolo, 2005. – 80 s.
6. Dushniy A., Pyts B. Naukovo-mystetskyi proekt «Lvivska shkola bayanno-akordeonnoho mystetstva» v konteksti bayanno-akordeonnoho rukhu Zakhidnoi Ukrainy // Muzykoznavchi studii instytutu mystetstv Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky ta Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho: zb. naukovykh prats / [red. kolehiia Rozhok V. I., Posvaliuk V. T. ta in.; uporiad. O. I. Komenda]. – Lutsk: Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, 2011. – Vyp. 8. – S. 47–57.
7. Dushniy A. Anatolii Onufriienko: zhyttia, prysviachene muzytsi: monohrafiia / [zah. red. B. Pytsa]. – Drohobych: Posvit, 2010 – 328 s.
8. Dushniy A. Konkurs bayanystov-akordeonystov «Perpetuum mobile» v sotsyokulturnom prostranstve Ukrainy XXI veka («Perpetuum Mobile» – Competition of Bayanists-Accordeonists in the Socio-Cultural Space of 21st Century Ukraine) // Tradition & Contemporarity: scientific works Department of Music Academy of Arts Klaipėda University (Lithuania). – Klaipėda, 2018. – № 13. – S. 321–338
9. Dushniy A. Prykarpatskyi duet bayanistiv – tvorcho-vykonavskyi aspekt: navchalnyi posibnyk. – Drohobych: Posvit, 2007. – 88 s.
10. Dushniy A., Pyts B. Lvivska shkola bayanno-akordeonnoho mystetstva: dovidnyk. – Drohobych: Posvit, 2010. – 216 s.
11. Kuzheliev D. Kafedra narodnykh instrumentiv // Storinky istorii Lvivskoi derzhavnoi muzychnoi akademii im. M. Lysenka. – Lviv: SPOLOM, 2003. – S. 179–189.
12. Lvivska baianna shkola ta yii vydatni predstavnyky. Mykhailu Oberiukhtinu prysviachuietsia: zb. mat. mizhn. nauk.-prakt. konf. / [red.-uporiad. A. Dushniy, S. Karas, B. Pyts]. – Drohobych: Posvit, 2006. – 160 s.
13. Lvivske derzhavne muzychne uchylshche imeni Stanislava Liudkevycha. Storinky istorii / [red. upor. N. Puzankova]. – Lviv: TeRus, 2009. – 216 s.
14. Marynin I., Oliinyk V. Narodno-instrumentalne mystetstvo Pivdenno-Zakhidnoho Podillia: ansambl troistykh muzyk Oleksiia Betsa: monohrafiia. – Kamianets-Podilskyi: vydavets Zvoleiko D.H., 2011. – 320 s.
15. Marchenko V. Istoryko-kulturni vymiry evoliutsii akordeonnoho mystetstva v Ukraini (druha polovyna XX – pochatok XXI st.): dys. kand. mystetstv.: spets. 26.00.01 «Teoriia ta istoriia kultury». – Kyiv, 2017. – 211 s.

16. Narodno-instrumentalne mystetstvo na zlami XX – XXI stolit: zb. mater. ta tez IX-yi mizhnar. nauk.-prakt. konf. (DDPU im. I. Franka, 04.12.2015, m. Drohobych) / [red.-uporiad. A. Dushniy, B. Pyts]. – Drohobych: Pósvit, 2015. – 60 s.
17. Nefedov S. Bayanno-ansambleve mystetstvo v muzychnii kulturi Ukrainy XX – pochatku XXI stolittia: teoriia, istoriia ta praktyka: dys. kand. mystetstv.: spets. 26.00.01 «Teoriia ta istoriia kultury». – Kyiv, 2018. – 257 s.
18. Ogorodova A. Etnodzhaz kak sotsiokulturnyy fenomen: dis. ... kand. filos. nauk: 24.00.01. – Belgorod. 2008. – 169 c.
19. Pasichniak L. Typolohiia ansambliv za uchastiu bayanu, akordeonu v Ukraini periodu XX – pochatku XXI stolit // Lvivska baianna shkola ta yii vydatni predstavnyky (70-richchiu vid dnia narodzhennia A. Onufriienka prysviachuietsia): zb. mat. nauk.-prakt. konf. / [uporiad. A. Dushniy, S. Karas, I. Frait]. – Drohobych: Kolo, 2005. – S. 76–88.
20. Pyts B., Dushniy A. Kafedra narodnykh muzychnykh instrumentiv ta vokalu Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni Ivana Franka: naukovo-istorychnyi dovidnyk / [hol. red. I. Frait]. – Drohobych: Posvit, 2011. – 198 s.
21. Posikira L. Orkestry narodnykh instrumentiv u Lvivskii derzhavnii muzychni akademii im. M. V. Lysenka // Akademichne mystetstvo orkestriv narodnykh instrumentiv i kapel bandurystiv spetsialnykh muzychnykh vuziv Ukrainy: tezy Vseukr. nauk.-teoret. konf. (Kyiv, NMAU im. P. Chaikovskoho, 2 hrudnia 2005). – K., 2005. – S. 61–66.
22. Pyts B. Nauchno-prakticheskaya konferentsiya «Lvovskaya bayannaya shkola i eye vydayushchiesya predstaviteli» // Narodnik. – 2005. – № 2. – S. 36–37.
23. Semeshko A. Bayanno-akordeonne mystetstvo Ukrainy na zlami XX – XXI st.: dovidnyk. – Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan, 2004. – 244 s.
24. Serhiienko O. Narodno-orkestrove mystetstvo Ukrainy XXI stolittia na prykladi mystetskykh proektiv Drohobychchyny: porivnialno-analitychnyi aspekt // Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni Ivana Franka / [red.-uporiad. V. Ilnytskyi, A. Dushniy, I. Zymomria]. – Drohobych: Posvit, 2013. – Vyp. 7. – S. 128–137.
25. Siuta B. Drohobyt'ski entuziasty vyvchennia bayanno-akordeonnoho mystetstva // Ukrainska muzychna hazeta. – 2011. – Kviten-Cherven. – № 2 (80).
26. Tvorchist dlia narodnykh instrumentiv kompozytoriv Ukrainy ta zarubizhzhia: zb. mater. ta tez VI-yi mizh nar. nauk.-prakt. konf. (DDPU im. I. Franka, 7 travnia 2016 r., m. Drohobych) / [red.-uporiad. A. Dushniy, B. Pyts]. – Drohobych: Pósvit, 2016. – 64 c.
27. Tormakhova V. Ukrainska estradna muzyka i folklor: vzaiemopronyknennia i syntez: avtoref. dys. ... kand. mystetstv.: spets. 17.00.03 «Muzychne mystetstvo». – K., 2007. – 17 s.
28. Trofymchuk O. Tradytiine kolektyvne muzykuvannia ta amatorstvo v konteksti riznykh form pobutuvannia narodno-orkestrovoho zhanru // Aktualni napriamky vidrodzhennia ta rozvytku narodno-instrumentalnogo mystetstva v Ukraini: mat.

Vseukrainskoi nauk.-prakt. konfer. – K.: Ukr. Tsentr kulturnykh doslidzhen, 1995. – S. 77–79.

29. Frait M. Dekilka shtrykhiv do bayannoho oseredku Drohobyt'skoho derzhavnoho muzychnoho uchylshcha imeni Vasylia Barvinskoho yak mystetskoho yavlyshcha XXI stolittia // VIII-a Vseukrainska «Muzychna osvita Ukrainy: problemy teorii, metodyky, praktyky» ta V-ta mizhnarodna «Tvorchist dlia narodnykh instrumentiv kompozytoriv Ukrainy ta zarubizhzhia» nauk.-prakt. konf. (DDPU im. I. Franka, 30 kvitnia – 1 travnia 2015 r., m. Drohobych): zb. mat. ta tez / [red.-upor. A. Dushniy, B. Pyts]. – Drohobych: Posvit, 2015. – S. 63–66.
30. Cherepanyn M., Bulda M. Estradnyi olimp akordeona: monohrafiia. – Ivano-Frankivsk: Vydavnytstvo «Lileia-NV», 2008. – 256 s.
31. Chumak Y. Tvorchist Viktora Vlasova v konteksti bayanno-akordeonnoi muzyky Ukrainy: dys. kand. mystetstvozn.: spets. 17.00.03 «Muzychne mystetstvo». – Odesa, 2014. – 247 s.
32. Shafeta V. Vykonavski sklady ta repertuar mishanykh bayannykh ansambliv Lvivshchyny // Muzykoznavchi studii instytutu mystetstv Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky ta Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho: zb. nauk. pr. / [upor. O. I. Komenda]. – Lutsk: Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, 2010. – Vyp. 6 – S. 145–154.
33. Dushniy A. I. Popularization of the bayan-accordion art Ukraine through the example Competition «Patterns Prikarpattya» // Horizonty umenia 4: zbornik prispevkov z medzinarodvej vedeckej konferencie (1.12.2017 – 15.12.2017). – Banská Bystrica, 2017. – S. 18-36.
34. III Mizhnarodnyi konkurs bayanistiv-akordeonistiv «Perpetuum mobile» («Vichnyi rukh»). Myttsi Ukrainy – laureaty konkursiv 2010 roku / [ukladach O. M. Isachenko]. – K.: Nats. parlam. bibliot. Ukrainy, 2011. – S. 8–9.
35. VII Mizhnarodnyi konkurs bayanistiv-akordeonistiv «Perpetuum mobile». Myttsi Ukrainy – laureaty konkursiv 2014 roku. / [ukladach O. M. Isachenko]. – K.: Nats. parlam. bibliot. Ukrainy, 2015. – S. 12–14.